

Експертний висновок
до законопроекту «Про внесення змін до Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» та деяких законодавчих актів (щодо забезпечення споживачів (платників) інформацією з електронних розрахункових документів)» згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» та деяких законодавчих актів (щодо забезпечення споживачів (платників) інформацією з електронних розрахункових документів)» (далі – законопроект), (реєстраційний № 4616 від 21.01.2021), внесений народним депутатом України Дубінським О. А.

2. Завдання законопроекту

Законопроектом пропонується внести зміни до низки законодавчих актів України з метою забезпечення споживачів (платників) при розрахунках інформацією з електронних розрахункових документів та поступовій відмові від використання паперових касових чеків та можливості отримання гарантійних документів в електронному вигляді, не порушуючи при цьому прав споживачів щодо гарантійних зобов'язань продавця та щодо захисту персональних даних.

Так, законопроектом пропонується внести зміни до Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» щодо зобов'язання фінансових установ повідомляти клієнтів у письмовій або електронній формі про використання при наданні фінансової послуги персональних даних відповідно до законодавства про захист персональних даних.

Разом з тим, законопроектом пропонується внести зміни до Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» щодо надання права банку-емітента платіжного засобу, яким проводиться розрахунок, при проведенні розрахунку із застосуванням електронного платіжного засобу на отримання від фіскального серверу контролюючого органу електронного розрахункового документа для забезпечення надання такого електронного розрахункового документа та/або доступу до такого електронного розрахункового документа платнику платіжної операції.

Водночас, законопроектом пропонується внести зміни до Закону України «Про захист прав споживачів» щодо можливості надання технічного паспорту або будь-якого іншого документа, що його замінює, споживачу із зазначеними в них гарантійного строку в електронній формі.

Разом з тим, до законопроекту маємо зауважити наступне.

Законопроектом пропонується доповнити статтю 2 Закону України від 06.07.1995 № 265 «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» (далі – Закон № 265) новим

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [58E2D9E7F900307B04000009E0E2F0014838300](#)

Підписувач [Драганчук Юрій Олегович](#)

Дійсний з [24.04.2020 13:01:11](#) по [24.04.2022 13:01:11](#)

Міністерство фінансів України

14020-04-3/3685 від 08.02.2021

терміном «платник», який вживатиметься у значенні, наведеному в Законі України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні».

Водночас зазначена пропозиція не може бути підтримана, оскільки, по-перше, у Законі № 265 вживається словосполучення «платник податку», що відповідає термінології Податкового кодексу України, по-друге, у тексті запропонованих змін до інших статей Закону № 265 використовується словосполучення «платник платіжної операції», яке не відповідає термінології Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні». Отже, введення до Закону № 265 терміну «платник» є некоректним.

Також, законопроектом пропонується запровадити механізм отримання споживачем електронного розрахункового документу встановленої форми та/або доступу до такого електронного розрахункового документа від банку-емітента електронного платіжного засобу, яким проведений розрахунок.

Водночас пропозиція щодо доповнення Закону № 265 новою статтею 10¹, відповідно до якої передбачається, що при проведенні розрахунку із застосуванням електронного платіжного засобу банк-емітент платіжного засобу, яким проведений розрахунок, на запит має право отримати безкоштовно від фіскального серверу контролюючого органу електронний розрахунковий документ встановленої форми з присвоєним фіскальним номером щодо такого електронного розрахункового документу, для забезпечення надання такого електронного розрахункового документу та/або доступу до такого електронного розрахункового документу платнику платіжної операції, не може бути підтримана виходячи з наступного.

Відповідно до Закону № 265 фіскальний сервер контролюючого органу – це програмно-технічний комплекс, через який реалізується фіскальна функція та здійснюється обробка інформації про розрахункові операції, проведені з використанням програмних реєстраторів розрахункових операцій. Передача інформації про розрахункові операції з класичних реєстраторів розрахункових (далі – РРО) операцій до Державної податкової служби (далі – ДПС) відбувається за іншим принципом без участі фіскального серверу. Таким чином, в законопроекті не врахована можливість здійснення розрахункових операцій із застосуванням класичних РРО.

Відповідно до пояснювальної записки метою законопроекту є позбавлення споживачів від шкідливих паперових касових чеків, але автором не враховано, що значна кількість розрахунків відбувається через класичні РРО без застосування електронних платіжних засобів (готівкою), відтак, досягнення заявленої мети в запропонований законопроектотом спосіб є сумнівним.

В свою чергу, слід зазначити, що Законом № 265 передбачено, що особа, яка отримує товар (послугу), при цьому незалежно від того чи розраховується вона за допомогою електронного платіжного засобу чи готівкою, може отримувати електронний розрахунковий документ шляхом його зчитування з дисплея пристрою програмного РРО за допомогою QR-коду або за рахунок відправлення такого документа на абонентський номер або адресу електронної пошти. Також слід зазначити, що на сьогодні ДПС реалізована можливість перевірки інформації щодо розрахункових операцій, як через кабінет платника, так і в мережі Інтернет на сайті ДПС для споживачів.

Таким чином, запропонований автором законопроекту механізм отримання електронних розрахункових документів за допомогою банківської системи є складним і обтяжливим, а також нелогічним з огляду на діючі на сьогодні положення Закону № 265. Крім того, норми законопроекту викликають питання технічної можливості їх реалізації, а тому вважаємо за необхідне отримати позицію ДПС та Національного банку України з цього приводу.

Також законопроектом пропонується доповнити Закон № 265 новою статтею 17³ відповідно до якої встановити відповідальність до банка-емітента платіжного засобу, яким проведений розрахунок, за порушення порядку обробки персональних даних, зазначеного в абзаці першому статті 10¹ цього Закону.

Зазначена норма не може бути підтримана, оскільки норми щодо захисту персональних даних не є предметом регулювання Закону № 265.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація положень законопроекту не має прямого впливу на дохідну чи видаткову частини Державного бюджету України.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Реалізація положень законопроекту не потребує додаткових видатків з державного бюджету.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Реалізація положень законопроекту не впливає на виконання закону про Державний бюджет України у поточному бюджетному періоді та не потребує внесення до нього змін.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Законопроект узгоджується із законами, що регулюють бюджетні відносини.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Законопроект може бути підтриманий за умови доопрацювання.

**Заступник Міністра з питань
європейської інтеграції**

Юрій ДРАГАНЧУК